

Ása Hátún, lærari:

Hevur tú hugflogið kann ullin brúkast til nógv

- Tað snýr seg um at útvikla nøkur ting, sum hóska til føroysku ullina. Vit hava lyndi til bara at finnast at illini uttan at tosa um, hvat hon er væl og best eignað til, sigur Ása Hátún, lærari, ið í nógv ár hevur virkað burtur úr føroyskari ull, beinleiðis frá seyðinum til lidna vøru. Um vikuskiftið sýnir hon fram lutir, ið vísa, hvussu nógv fáast kann burtur úr hevur tú bert hugflogið...

TURID KJØLBRO

Føroyska ullin hevur átt lívið í føroyingum í öldir. Í dag er hon ikki so viðurkend, ikki so fá blaka hana burtur ella brenna hana, men kortini eru tað alla tíðina fólk, sum royna at halda lív í og birta nýtt lív í henda aldargamla partin av okkara mentan, at virka burtur úr ullini. Ein teirra er Ása Hátún, ið í nógv ár hevur verið lærari á Føroya Lærarskúla í handarbeiði. Hon hevur altíð havt ein serligan áhuga fyri føroysku ullini, øll árin sum lærari hevur hon brúkt føroysku ullina í undirvísingini, og samstundis hevur hon tikið skeið uttanlands, ið hava givið nýggjan íblástur.

- Vit hava mist burtur arbeiðshettirnar í sambandi við at virka burtur úr ullini. Eingin nappur og spinnur longur, men eg royni at finna út av, um tað ikki ber

til at gera eina maskinu, sum kann nappa, sigur Ása Hátún.

At føroyska ullin hitar kroppin betur enn nakað annað hava vit vitað í öldir. Men at hon eisini kann brúkast til at gera listaverk burtur úr er ikki so gamalt. Og tað er hetta, ið hugtekur Ásu Hátún. Saman við listafólki úr øllum hinum Norðurlondunum hevur hon tikið lut á eini ferðaframsýning, sum í síni tíð byrjaði í Lillehammer í Noregi, men síðani hevur vitjað býir í Íslandi, Danmark, Svøríki, Finnlandi og Føroyum. Tvey listafólk fyri tey stóru og eitt fyri tey smáu londini hava tikið lut á sýningini. Framsýningin er liðug nú, og tað eru lutirnir hjá Ásu Hátún, sum nú verða sýndir fram á Skansavegi í Havn. Áhugabólkar og skúlar hava sæð sýningina, men um vikuskiftið verður hon opin fyri almenninginum.

Teir nógvu lutirnir, Ása Hátún, lærari, sýnir fram á Skansavegi í Havn, eru føroyski parturin av eini norðurlendskari ferðaframsýning. Mynd: Álvur Haraldsen

- Eg havi fingið nógvan íblástur og nógv hugskot burtur úr samstarvinum við fólk úr hinum Norðurlondunum. Mínir lutir á ferðaframsýningini eru í grundini royndarvirksemi, tað vil siga ymsar royndir fyri at finna út av, hvat eg kann brúka føroysku ullina til. Eg fái ullina beinleiðis frá bóndunum, eg havi samstarv við bóndur, serliga í Bø, har eg velji tað burtur úr, sum eg kann brúka. Okkurt verður barkað, men tað mesta verður tøvt. Nak-

að av ullini verður litað. Og so er ikki mark fyri, hvat tú kanst fáa burtur úr. Pløgg, ryggskekkir, lampuskermar, veggjapryði og ymiskt til børn. Eg miði ímóti at gera lutir, sum kunnu seljast á marknaðinum, tað vil siga sum souvenir til ferðafólk, sigur Ása Hátún.

Væl eignað til nógv

Mangan hoyrist, at føroyska ullin kann ikki brúkast sum hon er, at ov nógvur broddur er í og at útlands ull má blandast uppí, um hon yvir-

hevur kann brúkast. Hesum er Ása Hátún ikki heilt samd í.

- Tað ber til at virka og fáa nógv burtur úr føroysku ullini. Hon er góð til nøkur ávís ting, kanska ikki til at hava næst á kroppinum, men til útipløgg er hon frálík. Veður hon nappað kann hon gerast heilt mjúk. Tað snýr seg um at útvikla nøkur ting, sum hóska til føroysku ullina. Vit hava lyndi til bara at finnast at føroysku ullini uttan at tosa um, hvat hon er væl og best eignað til.

Tógvið hjá Suðuroyar Ullavirki er rættiliga spennandi og kann nýtast til nógv ymiskt, sigur Ása Hátún.

Leygardagin og sunnudagin sýnir Ása Hátún fram lutir virkaðir burtur úr føroyskari ull í kjallarahølunum á Skansavegi 1 í Havn. Framsýningin verður bert opin hesar dagarnar, frá kl. 14.00 til 18.00.

Juaaka Lyberth nýggjur stjóri í Katuaq

Mentunarhúsið Katuaq í Grønlandi fær nýggjan stjóra í summar

TURID KJØLBRO

Í summar fer Jan Kløvstad, fyrrverandi stjóri í Norðurlandahúsinum í Føroyum, úr starvinum sum stjóri í Mentunarhúsinum Katuaq í Nuuk, og grønlandingurin

Juaaka Lyberth tekur við. Juaaka Lyberth er 46 ára gamal og kendur og royndur tónleikari. Síðani 1995 hevur hann skipað fyri tiltekum í Mentunarhúsinum og hevur leitt hetta virksemið síðani Katuaq læt upp.

Áður hevur Juaaka Lyberth arbeitt í grønlandska útvarpinum við mentunar sendingum, hann hevur lisið eskimologi á lærda háskúlanum í Keypmannahavn, verið floksskrivari og varaborgarstjóri í Nuuk, og

virkin tónleikari síðani 1968. Hann hevur givið plátur út og skrivað tekstir, harav fleiri eru týddir til norðurlendsk mál.

Juaaka Lyberth byrjar í stjórarstarvinum í vár, tá núverandi stjóri Jan Kløvstad endar sáttasmaskeið sitt.

Mentunarhúsið Katuaq læt upp fyri tveimum árum síðani og 250.000 atgongumerki eru seld til ymsu tiltekini í húsinum. Nógv føroysk tiltøk hava verið í húsinum og tey hava sum skilt verið væl vitjað. Hver íbúgvi í Nuuk vitjar Katuaq í miðal 10 ferðir um árið. Grønlandska heimastýrið og Nuuk kommuna eiga Mentunarhúsið Katuaq og tey stuðla húsið við 9 milliónum krónum um árið. Arsmetningurin liggur om-anfyri 20 milliónir krónir um árið.

Jan Kløvstad, fyrrverandi stjóri í Norðurlandahúsinum í Føroyum, hevur verið stjóri í Mentunarhúsinum Katuaq í tvey ár.